

JUHÁSZ FERENC

A négyszárnyú teremtés

*Szívemben egy testté vagytok összegyúrva,
mint iskolásgyerek kezében a többszínű gyurma,
a tömény-elég
szivárványsűrűség,
mint üveges kezében a gitt.
De rajtam ki segít?*

*Ó, de szép
ez a fekete úrben keringő költő-mennyiség,
ez az elmúlásból horgolt szitakötő-fénycserép,
ez a tágan örvénylő maradandóság:
átok, hit, alázat, büszkeség, bánat és jóság,
Négyszárnyú teremtés,
mint a vér előtti kés,
mint a hangtalan szív-üvöltés,
Istenbe-rajzolt aranycérnaszobor angyal-süvöltés:
te élet-koporsó
Gregory Corso,
te fehér tollakkal borított kőszita-sashús:
Ted Hughes,
akit egy csillag arany-bögyébe húz,
akit egy égítést majd megzabál
mint csöndet a búcsú, a városi utcabál,
te Pentti Saarikoski:
te itatóspapír-mosolyú tintaírás-lenyomat kakasfi,
kék bajuszkacsakaringó ülepedés,
mindenható vágy-remegés
és balga
hatalmak rettenetes uralma,
Danilo Kis:
te Krisztus-utánc mindenség-kocsis,
szekered a csillag-dübörgés úr,*

lovaid kívül-belül
ködből, tejsuha tűzből
és fogtad a semmi-gyeplőt,
mint katicabogár piros hátán a fekete szeplőt,
mint katicabogár fekete-lakk hátán a piros pettyet,
a piros pettyháló védekezés-szerelmet
te boldogtalan, te kacér, te álmodozva hú, szóra-hiú
Cirpanova-utcai szerbmagyarzsidófíú.
Úgy ültél Újvidéken
mint meselegény a kormos kemencében.
Párducból voltál, meg őzből,
céda szerelemből, meg világvégi tűzből.

Egyik szárnyad voltam,
egyik szárnyam voltál:
mosolyod pihés volt,
mint a tejút-égbolt.
Aranyköd ha szóltam.
Hittelek ha szóltál.

Ó, te a reménytelen úrben kavargó
Négyszárnyú Teremtés!
Mintha vak-vad téli szélben
sűrűn hull a hó,
nappalok fehér hószírom-függöny éjszakája.
S a puha és rács-négyzet hósziklák fölött
dübörgő habcsorda szégyenzöld égzengés,
s villámsikoly elektromos arany-csipkepáfrány:
a düh égbolt-virága és vitája.
Hisz csak hörög, hisz még nem öldökölt.
Az örület áramerezet tébolycsönd növénye.
Lila-kard fénye.
Bika-csönd, lószem-könnyezés, lázpuha bálvány.

És ti, négyszárnyú, négy-testből összegyúrtak,
akikben mítoszi tűzőzönök gyúltak,
külön-külön te-szívetekkel
úgy égtek az öröklét szájperemén,
mint ajakszálen a herpeszek,
eggyé-gyömösölt Szent Repülés-terpeszek,

úgy ül szívetek külön-külön
parázscsipke belső-láz gomba-eresszel,
mint lángoló parázs-rögöcske,
mint sárcsipkeputtony-féskéből kitátogó fiók-fecske,
mint lilaszór mohapúp vulkán,
mint golyva az elmúlás ráncos torkán,
mint a vérezen csillogó fekete szén,
mint halott katona fogsora közt a gyémántküllő gomb gyopár.
És ez a négy szív az öröklétben mire vár?

És én mire várok?
Szívemben mennyi hóbérc, pusztasík, sárban árok.
Fölfalnak a nehéz hiányok.
Már csak az kéne, hogy G. Grass
szívén nőjön ki a gaz,
a föld-hú
zöld fű,
a száraz tű-gyertyaláng kalász.
A fénykefe zöld robbanás,
aminek tű-toll lángcsúcsán
lángtű szív-lap toronyhegy-púpján
ringatózik a nehéz darázs:
a szőrös, palás,
pontszem-pöttyhalmaz mákgubó-szemű
sziszegés, zizegés, nyaldosás, rágicsálás, hallgatás.

Mire várok!
Szívemben apró gyíkok, szúnyogok köré hízott gyanta-zárványok.

Te és te és te és te!
Ti, Barátaim, akik itthagytatok engem.
Ti, Társak, akik elhagytatok engem,
mint öngyilkosok sírja temetőt a sose elmaradó este.

És úgy függök mézszínű gyanta-könny szívemben,
mint világító alkonyat-sárga ősbórostyán-kőben,
a fényröggé dermedt kristályos ősidőben
a csáptoll-kalász fejű árvaszúnyog,
akinek szeme, mint a halikra-morzsakalap,
s cérna-kaporcsillag-talpú lábai néző szememtől fölizzanak,

*mint a volt boldog
száraz vakvirág-dolgok,
s a húség-halála méz-göröngy kőben
selymesen szikrázik az ősvirágpor szivárványcsönd
szerelem-szenvedély nemzés-múltjövőben,
mint a csillag-téboly éjszaka a Sugárzás Kozmosz-temetőben,
s ott lóg az újszülött törpe gyík,
mint egy hegyes fejű, aranypont-orrlíkú, sáskapotroh-hasú
légygolyó-szemű picinyke felhő,
s mindörökké azt várja, hogy felnő
s csuklós pikkelypihe lába, mindegyik,
mint Velence végtelen előmocsarában a halász-karó,
az élőmadár-kalapú
s bennük az elszáradt nyirok, vér, ideg, izom, tojás, sejt, működés-savó.*

*Te Éjjél!
Hogyha még élnél,
s a tüdőráktól se félnél,
te mégegyszer-hazám,
azt mondanám:
„Kiss me
Daniló Kiš.”
S nem félnék a vádtól,
ami húsodba rakódott anyádtól, apádtól.
Hisz olyan voltál, mint egy kétlábon járó
macska, mese-cigány báró,
népmese-okos Kacor Király,
te Cirpanova utcai szegény
okos-boldogtalan szerbmagyarzsidólegény
Újvidéken,
a homokfű-tengertenyészetében,
nem Velencében:
Veneziában, ahol a tenger kék akár az Éden
az Isten szemében
a zománc-mozgásszilárd felületen
s a vörös pázsit-koporsó aranytérkép szemfenéken.
Benned az őrjöngő égitest-fortyogás-okádék láva.
De most már hiába.*

*Szép voltál, mint egy gigászi égitest-örvény hegyvonulat.
És a szenvedés-galaxis színtérboly magánya.
És magányos-mély, mint egy elhagyott szénbánya,
ahol a rozsdás csillék úgy ülnek a rozsdás síneken,
mint rózsatetűk az éj alatti rózsaleveleken,
mintha tél-éjszaka fénykocka-láncként elsuhan a vonat:
a kígyózó vágy-remény, dübörgő fénypillanat.
Befejezett voltál és befejezetlen,
mint a száműzött csönd egy égitesten,
mint az Ob, mint a tajga,
mint a haldokló lassan-hűlő végtagja:
a lábfej, a rüsz, a lábujjak, a talp, a sarok,
minden, ami készíti magát, hogy legyen már halott,
mint a Duna, mint a Csendes Óceán,
mint a fekete szeder, ha ott lóg a fán,
mint az Irtis*

Danilo Kiš.

Csókolj meg ezért is

Danilo Kiš.

*Aki a belgrádi étterem-kávéházban úgy osontál,
a Miroslav Krležsa kávéházban,
mint fekete gyász a fehér fényű csicsergő gyászbán,
hiszen az étterem: hatalmas madár-üvegház volt:
lent madár-zsibongás, csőr-kürt, szemhéj-varázsgond,
fönt villanykörte-fénynémaság égbolt,
s te kő-oszloptól kő-oszlopig görbén úgy osontál,
mint egy magányos keringő, bozontos csont-bál,
oszloptól-oszlopig bujkálva, ugrálva, suhanva,
hatalmas szőrecset-hajbokor fejjel szinte zuhanva,
levestől gőzölgő díszebéd-asztalomig,
húsleves-füstölgő tányéromig,
mint ember-alakú nyurga szalmakazal-gomba,
félve, hogy ott van, ott ül Bulatovics,
mert haragod haragja, volt-barátod,
az áldott, aki már átok, aki már hideg kavics,
rettegve, nehogy összeverekedjete.*

Bulatoviccsal,

a sziklányi kaviccgal,

akinek vádja ért.

Az istenért!

Én dühös voltam, szinte düh-beteg!

*S az ebédlő-üvegház fény-üveghólyag kalapbélése
úgy ült a csivogás-zsibongásasztal-szigetére,
mint egy fekete-fehér pingvinsapat a jégre,
ült a fény-béke,
ácsorogva szelíden a sziget-nagy
földkéreg vastag ősi jégen.
Danilo Kis hát hol vagy?
És mivé lettél hitem-hő Emberiségem?*

*„Kiss me
Danilo Kiš.”*

Pravoszláv módon háromszor is!

*Már nem lehet.
A halál háromszor megevett,
fölfalt, megzabált,
mint hegyi farkas őz-karcsú áldozatát.
A mint Mozart koporsója zuhant
koporsód a belgrádi kőkút-kripta
nyitott födelén becsúsztatva
a kút-mélye összekevert rothadásra,
ez csak halál-kása
és se rög, se hant,
csak hulla-bomlás illat
gejzír-csillagesáp komor föltódulása
az ég felé, az űr felé,
tömör fölgaskodása
a kút-sírból a bárányfelhős kék felé
az összekevert rothadásból,
a halál-szemétdomb-lázadásból,
mert csontok, koponyák korhadt és foszlott
aranyírásos koszlott
koporsódeszkák, szemfödők, virágkoszorúk,
rongy-avarrá olvadt ruhák,
csönd-rózsagyökerű csönd-rózsafák,*

lövellő test-nedvektől sár-ganéjjá avult
egymásba-süllyedt vulkánfüst-gyanúk,
takony-kosárkává apadt szemű csont-arcok,
hulla-trágya tetején feküdt koporsód,
a lesüllyedt tengeralattjáró-fa-orsód,
amiért hited sose harcolt,
mint tengerfenék-sírra süllyedt hajó,
s vakon nézett a sírkút-virágra ezer emberszem
ami kristályrózsaként volt, bár eloszlott.
Mi volna jó?
A kút-sír rothadás-szemét-emberdombon,
mint megváltás a gondon:
Krisztus a kereszten!

És te: Második Szárny!
A pokol-jégekastély fehér tornyában trónoló árny,
nem-vacogó
jéghegy-szikracsúcs fehér holló,
világnagy szárnytollaid isten-legyezőjét,
a levegő fölötti üres világsúly pehelyvitorla borzas bőrét
a Mindenségben terítsd ki,
hogyan megtudja mindenki
hogyan növeszti a létezés magát,
szőreit, körmeit, szemeit, zsír-anyagát,
bőrét, vérét, szívét, selymét, csillagát,
szégyenét, bűnét, álmait, szigorát.
Mert hiszen te voltál Helsinkiben
Pentti Saarikoski,
meg a whyski.
Akár az utcaseprők,
akár a nagypénteki kereplők,
akár a selyempapír-ajtók,
akár gyászhintó fekete lovait hajtók,
fehér sörte-sarló sövényű fekete kalapban,
mint apámat vitték a februári térdig-érő latyakban,
kocsi-tengelyig fölgyűrődő sárban,
akár a gyúrt nyakkendők,
akár a friss tojások egy babbal-telt szalmakosárban,
akár gyorsan-úszó hömpölygő viharfelhők,
akár a szerelmes holdas-esztendők,

*akár a tóban-fagyott halak a légbuborékos jégben,
akár az angyalok a Nincsen-Túlvilág derengés-ünnepében,
akár a száanalom,
akár a rongy-halom
felhőket forgató szélmalom.*

*Ó, Pentti Saarikoski:
az elmúlásból hozz ki
sűrű vérfesték láz-ezüst szavaddal,
hisz megajándékoztál engemet magaddal.
Söpörj a Kozmoszban szárnyverő-irgalmaddal,
a kozmikus égitest-betűk milliárdjait
gyúrd a szívembe piros hajszalér-indaszőnyeg
ítatóspapír evező-suhogásoddal.
Hisz ismerheted szívem gondjait,
hisz sorsomon az arany-Pegazusló-nyerged,
s azon te ülsz, mint arany-kabáttal leterített lóháton
Barátom!
És tudtad mi a lényegtelen és mi a lényeg,
hogy mikor és miért és ki az Isten és ki a Senki:
Pentti Saarikoski!
Istenem, ne verj meg:
esdekel a gyermek!*

*És a többi mindenki,
aki az űrbe énelőttem ment ki,
aki a földbe énelőttem ment be,
vagy a hullaégető kemence-tűzbe!*

*És most már mind a ketten
halottá merevedten
nevettek az élőkön,
akár a kurvák a kurva-csőszön,
a pénz-teste nőkön,
akik az útszéli autó lehúzott ablakán behajolva
alkudoznak selyemmel-sziszegve, kölnivel vihogva,
s düllelt faruk akár a darázs-arc,
akár két-dombnyi szikrázó holdfénypor-kvarc,
s a pihés szemdombokat szétválasztó kitin-tanga
a segglikig bevarrva,*

*akár a kamionok vaslépcsőin a vasfülkébe másznak
combtőig érő fehér lakkeszímában, s túsarkuk csipog a rácsnak.
S tészta-testük pénzért adják másnak:
Egyik elmúlás a másik elmúlásnak.*

*És te:
csillag fényköpete,
láng-bika, sors-bús
farkas-balta, megváltás-koldus,
szerelem-Éden,
szerelem-szegyén,
most már habos földdé rohadt hús,
kétszázhuszszor százéves
árnyékú Ted Hughes!
Csontvárad szegényen földre-éhes,
mint egy itteni, akkori mezítlábas béres.
A boldogságod se más,
mint a mélyben-várakozás,
hogyan legyen rajta és benne
mintha ing, gatyka, zokni, cipő, ruha lenne:
agy, elme, ideg, vér, izom, futóér, testhús
édes öregem: Ted Hughes.*

*Ültünk Londonban a kávéházban,
mint egy köd-süveg alatti üveg-madárházban
a nehéz és rücskös fekete szó-ágon,
a hallgatás-lángon
a sas, meg a sárgarigó
és szívünkön szikrázó fekete hó
és a köd az ablaküvegig nyomta lényét,
mint a hajnal a kazetta-félgömb légyszembe fényét
ültünk 1960 novemberében,
mint két halálraítélt a tejfehér népmesében.*

*Nős vagy, kérdezted.
Nős vagyok, mondtam.
Nős vagy, kérdeztem.
Nős vagyok, mondtad.
Skizofrén, kérdezted.
Skizofrén, mondtam.*

Skizofrén, kérdeztem.
Skizofrén, mondtad.
Elektrosokk, kérdezted.
Elektrosokk, mondtam.
Elektrosokk, kérdeztem.
Elektrosokk, mondtad.
Tizenöt, kérdezted.
Tizenöt, mondtam.
Tizenöt, kérdeztem.
Tizenöt, mondtam.
Aztán még tizenkét évig várt:
s fölakasztotta magát,
de ezt már nem mondtam,
hisz csak a félelem
fény-gyökere burjánzott szívemen.
S te is csak néztél a nagyváros kő-időbe,
mint a rovarok nézik egymást a temetőbe
cella-szeletek búra-csöndjével,
csobogó vérrel
a szelvényekre-osztott félgömb-téridőre.
És búcsúzkodtunk egymás kezével.
S ültünk a belső köd-homályon,
mint békák a nyál-fészkes fűzfa-ágon,
mint békák a tajtékos tavi nyálon,
mint békák a tószéli hínárgubanc-nyáron:
a téli köd-kazalba süppedt üvegházban.
Merev fekete lázban,
nyakig merülve a csönd-gondban.
Büszkén, kiszáradt faodú szájjal,
szívünkben Isten-sugárral.
Párolgó némaság-nyájjal.
Boldogtalanul bolondan.

És nem tudtad hova húz
fájdalmad Ted Hughes.
Harminc évig ültél a némaság-széken,
a királyi trón csönd-penészen,
az üvegtűz sáskahad-lobogás pusztán
ültél egy szakadt, lábfejénél lukas Sylvia Plath selyemharisnyán,
egy menesz-véres Sylvia Plath selyembugyogón,

*egy üvegesre-átizzadt Sylvia Plath melltartón,
mint hajnali gőz-virágon a szitakötő:
a gyémánttá összesült idő:
míg végül elmondtad
akinek kegyelmed nem adtad,
akitől gyötrelmeid kaptad,
akinek hárfája a világ volt
aki Isten szeméből kilátott,
kicsobogott Sylvia Plath:
az asszony aki önmagából gyilkost csinált önmagával.
És te Hughes a gyászból tavaszt: Ovidius Amorese tavaszt.
Mert összefeküdtél a gyással, a vággyal, a halállal.*

*Ó hús
nélküli gigászi csontváz-Hughes:
fekszel a földben és az örökidőben,
mint egy sárkánygyík-fosszília az óslávakőben,
mint egy negatív őshattyú-sárkányszaurusz,
bordák, csőr-kacsaszáj, koponya, szárnycsontok
vályú-csónakjaként, kőléc-kővályú-sorozat gondok,
homorú kőlevél-pikkelyek vers-gyűjteménye,
époszi fordított kóhalál-ősmadáredénye,
fekszel, akár egy kidőlt ősfenyő száradva, zölden,
rozsdásan és szálkásan a földben,
s áglombjaid merev szikkadó tú-kötegének
kemény toll-boglya rács-odú madárláb-rücsökragyogás
odúiban és rothadás-szag padlás-szűk fészkeiben
rothadás-fények,
büdös hártyszacsó denevérek,
baglyok, vadmacskák, őzek, sasok, rókák, sündisznók,
hangyák, pókok, pupilla szem-ajtók,
farkasok, medvék virrasztanak, mint az angyaltojás
a túlvilág-angyaltestben, másvilág fű-gödreiben,
mint madárnőstény-testben a tojás
és szemük, akár a zöldalgaövény, zöld kristálygömbkoporsó,
akár a nem fölött az igen,
akár a gyertyaláng fölé csipesszel tartott izzó pénz-érme
és szemük ég akár az Ítélet, az Utolsó
és szájukon, csőrükön, orrlikaikon firtös fényhab
tolul, nyálhab-szakáll mellükig lógva, mint a rab*

halálra ítélték, az akasztottak szájából a halálfuldoklás-fehérje.
És nincs megváltó csók,
föltámasztó ének, époszi cókók,
csak madársikoly, rókasírás, sün-szuszogás, őz-csöndszó,
farkas-sikoly, medve-hörgés,
véghetetlen csönd-dübörgés,
rigófütty, hímtavas-ének,
a hímdecsekvés szerelem-tűz fészek:
a madár-gégefő alsó elágazásánál az alsó gégefő,
a syrinx:
a hangadás szerve!
És nincs idő!
S a halál hallgat, mint a szfinx
néma kőben heverve.

Ó, hol vagytok? Merre vagytok?
Hisz szeretkeztetek, ittatok, sírtatok, raboltatok.
Mint boltok polcán a liszt
fehér porként barna papírzacskóba zárva hallgattok,
batiszt
kendővel letakarva.
Amit adtatok elviszitek,
amit hittetek nem hiszitek.
Az Idő alvadtvér-barna.
S a tél, a csipkehab-fátyolköd-mennyasszony,
aki tavaszt vár a szerelem-hasznon.
S az erdőben a fekete fákat szétrobbantó fagy,
Akár egy öreg fehérszakállú násznagy.

Hol vagytok, merre?
Létből semmivé keverve.
Jajból semmivé habarva.
Múlttal-jövővel összekavarva.
A Semmi Gyötrelmében,
akár a Tiszta Szégyen.

A Mindenséget magatokra varrva:
hitetekbe aranycérnás ezüst-tűvel varrva
a láng-bolt
világot.

*Magatokra varrtátok a világlét-palástot.
S lényetek mint a gyémánt-kalász ragyogva szúrt,
s testetek milliárd piros szűrőspont,
húsotok milliárd vérpetty-kút,
akár a kábítószeresek kidagadt-erű karja.
Legyen hát, ha Isten így akarja!*

*Azt mondták mindig otthon:
„Aki bírja, marja.
Egy kutya se osztozik a csonton!”*

*És most te Gregory Corso!
Te Negyedik Szárny. Te elsőnek se utolsó.
Te éjszaka-vadorzó:
éjjeli erdők árnycsipke-zuhogásában,
a lomblevél-él fülleltség-életgyászában
settenkedve lopakodó
rabsic,
aki fehér voltál, mint a jégeső-csillámmal borított hó,
aki meleg voltál,
mint a gyertyaláng fölé tartott kitüntetés-érem,
olimpiai győzelem-érem
a vérbajszú sárga lánghegybe érve,
a láng-csiktól, lángvirág-szétfolyástól feketére herélve,
aki meleg voltál
mint a láng fölé tartott átizzadt párolgó zsírpapír,
mint a kenyérszeletre kent vékony disznózsír
gyerekkoromban,
a konyha-nyomorban,
mint egy napsütötte modern oltár
Nizza fölött Matisse lila templomában,
mint a lilafény-lilaköd gyóntatófülke
és szigorú, mint a macskaúzó „hess-sicc!”
Mint az angyalok angyalszarvból készített tülke
amikor riogva, jajongva szólnak
mint egy felbolydult barna-árnydarázs-had.
Hisz veszélyben a Túlvilági Virágoskert béke.
Lángot-köpő szájú, világnagy potrohfar-fullánkú,
lepkedenevér csont-hártya vitorlájú
ördögsereg zúdul a Halhatatlan Halál-vidékre.*

*Jaj, Gregory Corso,
te éjszaka-vadorzó!
Lesed a halált,
mint erdő-éjben őzet a vadorzó.
És a bokor-lombot lassan félrehajtva,
mintha nyílik zöld levélbarlang-pajta
keresed a vért,
te tudod miért
a vadat, a szárnyatlan fehérpetty-őzet,
az angyal-magzattal viselőset,
hisz halott az éji csönd-áhitat,
s a félelem talpadig átítat:
talált?, nem talált?*

*Ó, Gregory Corso,
te magány-sötéttel telt óriás agyagkorsó,
te fekete gyásszal töltött halottas urna,
te, az égiek ragyogás-Canopus-edénye,
boldogtalan rothadás fénye:
te bozontgyász barna
fénykönnyű vers-örök láz-barma,
te komor, vad busa,
kín korsó-alakú ember-Canopusa:
a vers-belsőszervek őrző szív-edénye,
a lehetetlen száanalom-reménye:
testedben szárnyaid,
húsodban szárnyaid
a csontvázra göngyölve simulva, belső-gólya,
mint ó-egyiptomi halotton az enyves múmia-pólya.
És testedben árnyaid
és húsodban árnyaid!
Mert többszárnyú vagy, mint a szélfújta falomb,
s árnyrezgés síktüzed
bontott-egy szerkezet
akár a hűség, akár a bűn, akár a gond.*

*Ó, Gregory Corso!
Te Szent Buzi, te világ-vánszorgó,
te szerencsétlen Éden
a Teremtő szívében,*

*te bozontos sűrű-szűrű bánat,
te füves, te ópiumos Isten-alázat,
Isten-utánzat,
Te vulkán-hörgés-füstből szótt fekete torony-tál.*

Hát hova bolyongtál?

*Hidd el, nem mindenki
akar füstöt temetni!
Nem mindenki bolond.
Nem mindenki jajbuta, szánalmas bűnöző,
mint a gyermeket titokban szülő gond:
ködvastag tébolyszövet nő,
aki a klozeton ül:
ott szül,
s alatta a vízben, a véres szarban
lebeg, mint a szemfödő, mennyasszonyi fátyol a viharban
a placenta, a foggal elrágott köldökszinór,
a méhburok véresen hártyaesernyője,
s ki gondol most a jajgatva kuporgó nőre:
az eleven temetőre
bugyija lábszárain
s a magzatvér lábkörmein,
mint az alvadó kín,
s a vízben a megfojtott, kék kidülledt-szemű csecsemő.
Aki az előbb még anya volt.
S szája véres, mint egy óriás pina-alakú rúzsfolat.*

*Ó, Költők! Rothadás-fényrugók,
drog-sípot szagolók,
szerelem-mezőn futók,
nem Gothék, nem Keatsek, nem Byronok,
de mámor-gyász pina-falók,
fan-szörzet rost-sírjába temetkezők,
részeg sár dalmezők,
túlvilág-tapogatók,
misztikus gyalázkodók,
mitikus alázkodók,
transzcendens ásítózók,
unatkozó és áhítózó,*

áttetszőek és világítók,
Krisztusként ájuldozók.
Ti is bűnöző szentek:
akik a halál-szekéren a túlvilágba mentek.

Hű költők, hűtelenek,
hű társak, hű hűtelenek,
valóságok, véletlenek,
valóság-védtelemek,
végesen végtelenek,
egy-nyelvűek, több-nyelvűek,
akár a föld-hű
többlevelű zöld fű,
mostaniak és régiek,
szikla-katedrálisok, rózsavizelet-kölykök,
költők:
aranypor-szavúak,
rénszarvas szarv-csontszárnyúak,
hajnali lét-részeg madársüvöltők!

Tudjátok, mi örök?
Majd én is jövök.

Jajtalanul, vagy nagy jajjal
te Tölgyerdő-Angyal,
te csavargó Isten-ördög.

Egyszer Rómában, nem is olyan régen
a Virágok piaca-téren,
a Campo dei Fiori
pultos ponyvasátor tömegében
bolyongva, szagolva, bámuldozva,
a has-szemű, lila, rombuszpajzs-rájákat agyamba hámozva,
míg a sátortető-síklombozat halomra
hullt feketén Giordano Bruno titáni bronzszobor-árnya,
mint a gyötrellem szigorú óriás megfagyott varjúszárnya,
a piac-utcasori, szivárvány-légyszem-mély ősföldkori
ponyvaház-résekre szúrva nehéz árnytollait,
s a piacsarki kocsmá feketeszív-csöndjébe térve,
mint aki feleletet vár a hajdan-kérdezett miéértre,

hisz inni akartam valamit,
a kis kocsmá rézlappal héjazott pultjának dűlve,
szívemben már az új époszt hegedülve
vártam
az arany-gyökerekkel benőtt kocsmá-homályban,
mint világjaj-kriptában
s olyan volt a kocsmá, mint a muraközi lovak:
a barnán-nehéz vastag sörös-lovak
rézlapokkal és rézszalagokkal rézszőgesen kivert lószerszáma,
füst-bojtok, füstrojtok közt a csillogás-sárga
arany-címerek,
arany pecsét-fejek,
meg az ital-rongy láрма,
meg a nehézsúlyú lovak pataszög-csattogása,
pata-szikrázása a szürke gránitköveken
és fekete bőrre varrt rézmellény az izom-tömb lószügyeken,
és rámszólt az öreg csaposnő,
mint egy bodros fekete felhő:
„mért nem jött egy félórával előbb
még az elindulás előtt:
itt volt Gregory Corso
a költő-vadorzó
az amerikai-olasz
Megvénült Tavasz,
itt ivott reggel óta
a csavargó-kelekótya,
röhögve, fíngva, káromkodva,
három kezével három poharat fogva:
mert három keze volt,
mert ő háromszor egy volt,
mint a hinduizmus főistene Trimúrta:
Brahma, Siva, Visnu:
a ciklusonkénti teremtő, a pusztítva megújító,
a fenntartó.
Egyik kezében hab-sapkás söröskorsó,
másik kezében nagy pohár whyski,
harmadik kezében zöldpohárban zöld unicum, smaragd-arcú.
A betyár
most meg már ki tudja merre jár.
Az elmúlás útjain.

Lelkében csomós gyász, testében csomós kín”.

*És hiába az Ének.
Hátad görbe volt, mint a púpostevének,
mint a dromedárnak.
És benőttek az arany-éhes árnyak.
És kopott voltál, mint a menekülő madárhad
mikor már vége az európai nyárnak.
Akit már belülről összevissza rág
a kívülről világ:
óriás csomókra, mint a rák.*

*Jaj, Gregory Corso!
Te elsők közt nem-utolsó.
Benned a kín
rakéta-tűzijáték ágain
kuporgó lomha,
roppant tűzrózsagomolygás vérgyűrű-gomba
atombomba.
Megírtam neked gyönyörű öregem
vers-nász kérő bizonyosság-levelem:
hogy a te Bombád az én Bombámnak csontváza legyen,
majd én föllőtötetem
ahogy csont-ingekkel, csont tarajokkal
csontcsőr-szájlapokkal
a Dinoszauruszt az ősi természet,
aki így képzelte az Egészet,
meg a kezdetet, meg a véget
és soha-más
folytatást,
még az emberiségnél korábban
a Sárkánygyík-gigászok korában.
Hogy az én-írtam egésze
legyen a Szent Tűzözön regéinek része,
a Látomás Tűzpenésze,
gerinc-tűzága,
hiszen a tűz virága!
S te kinyíltál, mint egy ablak.
Magadat magammá adtad.*

*Most már öreg vagyok,
mint az ősangyalok!
De még nem volt elég!
De élni akarok még.
Védj meg halott a haláltól
a kopasszá vedlő hullabáltól,
te Halhatatlan Élet-Koporsó:
Gregory Corso.*

A NÉMETH LÁSZLÓ TÁRSASÁG KONFERENCIÁJA
(Hódmezővásárhely, 1988. április 7.)
Csizmadia Sándorné, tanácselnök; Németh Lászlóné; Király István;
Kocsis Rózsa; Grezsa Ferenc